

Ny logik för samarbete med organisationer

9 + 2 åtgärder för att främja lokalt samarbete mellan
kommuner och organisationer

Idéer och förslag för att utveckla det lokala samarbetet

1. Uppmärksamma betydelsen av och möjligheterna med samarbete med olika organisationer när det gäller att tillhandahålla kommunala tjänster och förverkliga delaktighet inom olika sektorer, samt den lagstiftning som är kopplad till detta.
2. Identifiera vilken roll organisationsverksamheten och annan frivilligverksamhet spelar i kommunens ständigt föränderliga verksamhetsmiljö. Beakta detta i mån av möjlighet i kommunens strategi- och ekonomiplaneringsprocesser.
3. Bedöm kommunens möjligheter att främja organisationernas verksamhet och dess kontinuitet i en föränderlig verksamhetsmiljö.
4. Definiera vid behov på basis av kommunens strategiska val målen för samarbetet med olika organisationer, de principer som ska tillämpas på hur samarbetet utnyttjas samt formerna för understöd och andra stödtjänster i er kommun. Vid definitionen är det skäl att beakta balansen mellan stöd till fri medborgarverksamhet och målinriktat understöd.
5. Utnyttja befintliga strukturer (bl.a. organisationsforum, föreningsparlament) eller skapa de strukturer som behövs för att sköta organisationssamarbetet.
6. Gör tillsammans med välfärdsområdena en regelbunden granskning av hur samarbetet fungerar och hur ansvaret fördelas för att främja organisationsverksamheten.
7. Beakta de krav som upphandlingslagen, kommunallagen och annan lagstiftning ställer och de möjligheter som ges i fråga om tjänster som upphandlas hos organisationer.
8. Utnyttja den nya teknikens potential i samarbetet med organisationerna, med beaktande av organisationernas förutsättningar att använda den.
9. Satsa på tillförlitlig uppföljning av och rapportering om understöd samt på transparenta understödsprocesser.

+ Samarbete med andra kommuner för att främja organisationssamarbetet och utbyta god praxis.

+ + I tvåspråkiga kommuner: beakta båda nationalspråken på lika villkor i kommunikationen med organisationerna och beakta systematiskt både finsk- och svenskspråkiga organisationer i kommunens delaktighets- och samlingsstrukturer.

9 + 2 åtgärder för att främja lokalt samarbete mellan kommuner och organisationer

Arbetsbok för att bedöma nuläget och ställa upp mål

Kommunens möjligheter att stödja organisationer

- Understöd
 - Ekonomiskt stöd i enlighet med kommunernas understödspraxis
 - Verksamhets- eller projektspecifika understöd
- Understöd i fråga om lokaler
 - Direkt ekonomiskt understöd
 - Nedsatta hyror
 - Avgiftsfria lokaler
 - Hyrning av lokaler
- Stöd för att organisera evenemang
- Administrativt stöd
- Eventuella övriga stödformer

Organisationernas mångsidiga roller i förhållande till kommunen och samhället

- I organisationssamarbetet är det bra att identifiera organisationernas olika roller i förhållande till kommunen och samhället. Exempel på organisationernas olika roller är bland annat:
 - Produktion av tjänster
 - Expertis*
 - Stärkande av kommuninvånarnas delaktighet
 - Att erbjuda möjligheter till deltagande
 - Organisering av evenemang och verksamhet
 - Arbetsgivare, även för arbete med låg tröskel
 - Intressebevakning
 - Främjande av funktionsförmåga och övergripande säkerhet
 - Företagssamarbete är också en resurs för organisationerna

*Till exempel att ta fram information om sådana invånare som kommunen inte lätt kan nå med sina egna delaktighetsmetoder

Rättslig ram för verksamheten

Stöd till medborgarverksamhet i lagstiftningen (exempel)

Kommunallagen 410/2015

I 1 § och 22 § finns följande bestämmelser:

- Kommunen ska främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt. (1 §)
- Kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka ska tryggas. (22 §)

Substanslagstiftning

Idrottslagen 390/2015

Kommunen ska skapa förutsättningar för kommuninvånarnas idrottsutövning bland annat genom att stödja medborgarverksamhet, medräknat föreningsverksamhet. (5 §)

Ungdomslagen 1285/2016

Kommunen ska skapa förutsättningar för ungdomsarbete och ungdomsverksamhet bland annat genom att stödja de ungas medborgarverksamhet. (8 §)

Lagen om kommunernas kulturverksamhet 166/2019

Kommunen har bland annat i uppgift att främja utövande av kultur och konst samt medborgarverksamhet som anknyter till dessa. (3 §)

Lagen om allmänna bibliotek 1492/2016

Kommunen ska bland annat erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet. (6 §)

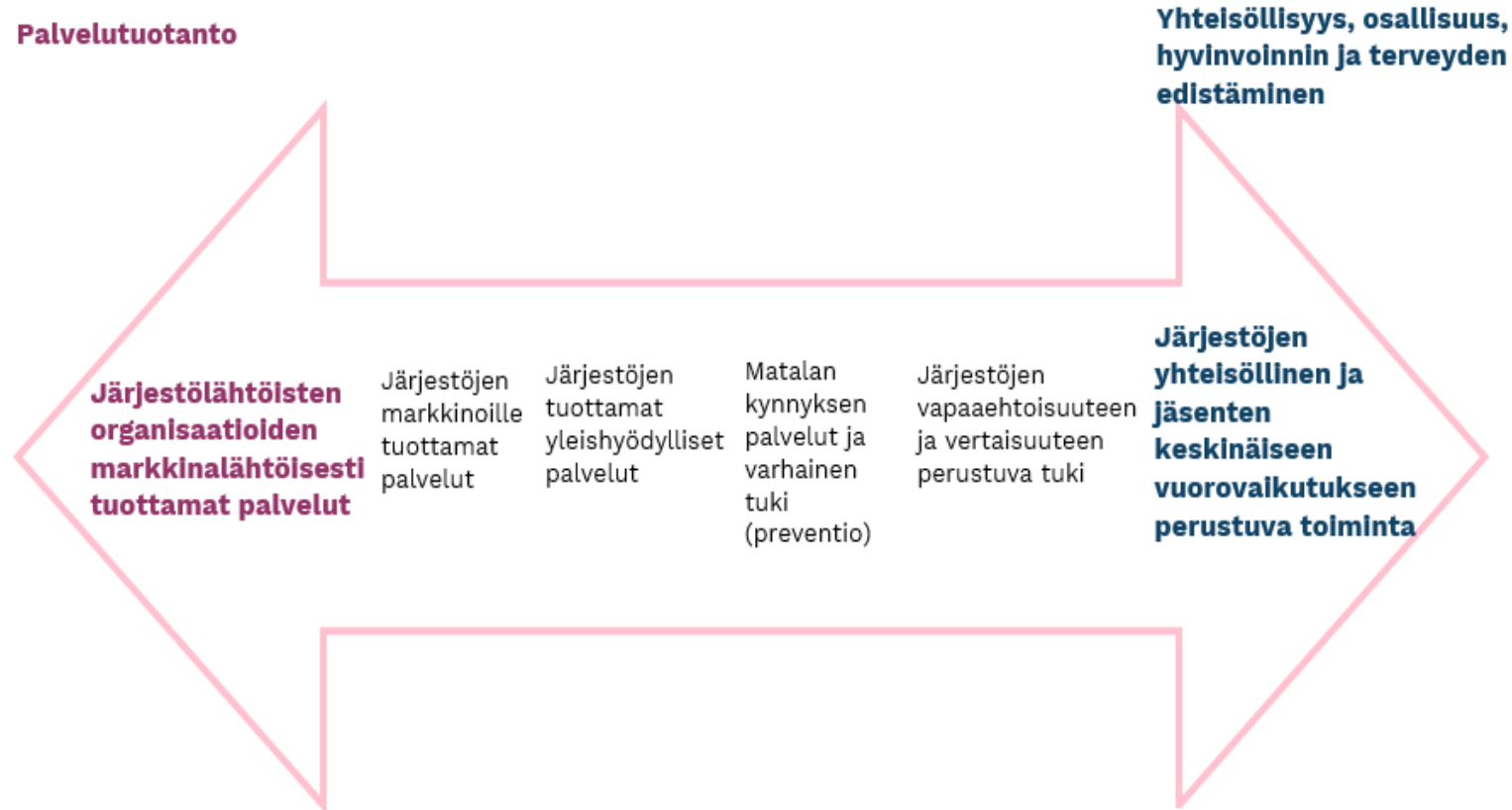
Lagen om ordnande av social- och hälsovård 612/2021

6 § och 7 § Främjande av hälsa och välfärd i kommunerna och välfärdsområdena

- Kommunen ska i främjandet av hälsa och välfärd samarbeta med andra offentliga aktörer, privata företag och allmännyttiga samfund som i kommunen utför hälso- och välfärdsfrämjande arbete.
- Den ska också främja goda verksamhetsförutsättningar och påverkningsmöjligheter för de organisationer som utför hälso- och välfärdsfrämjande arbete.

Organisationernas betydelse som skapare av mervärde

Palvelutuotanto

Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 26/2018
Riitta Särkelä 2017 soveltaen alkuperäislähdettä Anne Knaapi 2016 ja Ritva Pihlaja 2008

- Beskriv vilket mervärde organisationerna ger kommuninvånarna: för deras välbefinnande och delaktighet, möjligheter att delta och gemenskap.
- Fundera på i vilken verksamhet organisationer kan utnyttjas som en del av tjänsteproduktionen

Skapa en lägesbild

- Helhetsbild av det nuvarande organisationssamarbetet på kommunnivå (konkret)
 - Tjänsteinnehavare och sakkunniga som ansvarar för organisationssamarbetet inom kommunens sektorer
 - Organ och beslutsfattande instanser som ansvarar för och hanterar samarbetet med organisationer
 - Samarbetet med välfärdsområdet
 - Samarbetet med andra kommuner
 - Aktörsfältet inom den tredje sektorn
 - Företagssamarbete inom organisationernas verksamhet
 - Målen för samarbetet med organisationer
 - Formerna för samarbetet med organisationer
- Kunskap om verksamheten inom den tredje sektorn i kommunen
 - Det ömsesidiga samarbetet mellan organisationerna
 - Organisationer utanför det kommunala samarbetet
 - Organisationer i gränsytan mellan välfärdsområdet och kommunerna

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Strategisk koppling

- Identifiera vid behov i kommunstrategin och i kommunens strategiarbete organisationernas och frivilligverksamhetens roll och betydelse i kommunens verksamhet
- Beakta de hänvisningar till organisationsarbete som finns i strategin eller andra kommunala planer i samband med kommunens budget- och verksamhetsplaneringsprocesser
- Bedöm verkställandet av de mål och anslag som tas upp i budgeten och strategierna
- Kommunen kan dock fastställa understödsprinciperna även på annat sätt än utifrån kommunstrategin. Vid fastställandet av understödsprinciperna bör gällande lagstiftning beaktas.

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Strukturer i samarbetet med organisationer

- Säkerställ att er organisation har tillräckliga kunskaper och resurser för stödet till organisationsverksamheten och definiera de ansvar som är förknippade med den
- Skapa och upprätthåll forum för samarbete med olika organisationsaktörer
- Beakta omsättningen i organisationerna och deras kontaktpersoner och håll kontaktinformationen uppdaterad

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Samarbetet med välfärdsområdet

- Beakta kommunernas skyldigheter att samarbeta med välfärdsområdet för att främja organisationsverksamheten
- Kom överens om de ömsesidiga ansvarsområdena när det gäller stödet till organisationerna
- Beakta och samordna kommunens och välfärdsområdets strategiska mål när det gäller att främja organisationernas verksamhetsförutsättningar
- Se till att kommunens och välfärdsområdets aktörer har en nära dialog
- Fundera på vilka strukturer som främjar samarbetet och organisationernas representativitet vid de förhandlingar om hälsa och välfärd som välfärdsområdet ansvarar för

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Understödsverksamhet och understödsprinciper

- Fundera på de mål som ska ställas för organisationernas arbete ur kommunens synvinkel
 - Sträva efter en balans i förverkligandet av fri medborgarverksamhet och de mål som kommunerna ställt upp
- Gå igenom olika möjligheter att stödja organisationers och andra frivilligas verksamhet
- Utarbeta transparenta och jämlika principer för stöd till organisationsverksamhet och följ de principer som utarbetats
- Möjliggör rapportering och tillförlitlig uppföljning av understöd
- Beakta skyldigheterna avseende de minimis-stöd i samband med understödsverksamheten

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Avtalsbaserad verksamhet, köpta tjänster och upphandling

- Utred de gränser och krav som upphandlingslagen och annan lagstiftning ställer i fråga om tjänster som upphandlas hos organisationer.
- Utarbeta transparenta och jämlika principer för utnyttjande av köpta tjänster och följ de principer som utarbetats
- Beakta lagstiftningens (t.ex. upphandlingslagen) ramar i samband med partnerskapsavtal och andra stödformer

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Kommunikation och andra stödtjänster

- Gå igenom olika möjligheter att stödja organisationers och andra frivilligas verksamhet via kommunikation och andra stödtjänster
- Utarbeta transparenta och jämlika kommunikationsprinciper och följ de principer som utarbetats
- Ge akt på att kommunikationen sker på båda nationalspråken i tvåspråkiga kommuner
- Ta i möjligaste mån hänsyn till att även andra språkgrupper ska beaktas i kommunikationen
- Använd ett brett spektrum av kommunikationskanaler, med beaktande av till exempel digitala begränsningar hos befolkningen

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Främjande av organisationernas egna verksamhetsförutsättningar i samband med förändringar

- Identifiera de utmaningar som organisationerna står inför i sin verksamhet, till exempel att
 - aktörerna åldras,
 - samma personer är verksamma i olika organisationer,
 - den yngre generationen har för vana att verka utanför den traditionella organisationsverksamheten
 - ...
- Identifiera de möjligheter och utmaningar som den nya tekniken medför i organisationsverksamheten
- Identifiera möjligheterna med företagssamarbete även som stöd för organisationernas verksamhet
- Uppmärksamma mångfalden inom organisationsfältet
 - yrkesmässig verksamhet/frivilligarbete
 - nya aktörer och verksamhetsmiljöer som invandringen för med sig
 - ...

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Målbilden för kommunens organisationssamarbete och åtgärder som stöder det

- Utgående från lägesbeskrivningen och granskningen av de olika delområdena framträder en bild av nuläget i kommunens samarbete med organisationer samt den framtida målbilden
- Sammanfatta målbilden och fundera över vilka åtgärder som krävs på kort och på lång sikt för att uppnå den

Sammanfattning av målbilden:

- Lägg till din egen text här

Åtgärder:

- På kort sikt
- På medellång sikt
- På lång sikt

+ Regionalt samarbete

Kommunernas gemensamma arbete för att trygga verksamhetsförutsättningarna för organisationerna

Dra nytta av god praxis som utvecklats på annat håll i er egen verksamhet

Bilda regionala nätverk och vid behov mellankommunalt även på bredare front

Bedömning av nuläget:

- Lägg till din egen text här

Målbild:

- Lägg till din egen text här

Närmare upplysningar

Sami Niemi

Specialsakkunnig

sami.niemi@kommunforbundet.fi

+358 50 589 9187

Elsa Mantere

Specialsakkunnig i motions-, idrotts- och ungdomsfrågor

elsa.mantere@kommunforbundet.fi

+358 50 565 0306

[**www.kuntaliitto.fi**](http://www.kuntaliitto.fi)